

N:o 42.

Af Herr A. Bokström: Om ändring i gällande föreskrifter rörande formen för vals förrättande vid kyrkostämma.

Vid jemförelse mellan de om landets menighetsstyrelser den 21 Mars 1862 utfärdade Kongl. förordningar, i hvad angår deri befintliga föreskrifter om formen för vals förrättande, förete sig några skiljaktigheter, hvilkas berättigande man torde hafva att söka i dessa inrättningsars sammansättning eller i öfrigt särskilda beskaffenhet.

Så är det föreskrifvet:

för landsting: att val skall ske med slutna sedlar (§ 39);
 för stadsfullmäktige: att omröstning skall vara öppen utom vid val, då den bör ske med slutna sedlar (§ 41);
 för kommunalstämma på landet och allmän rådstuga i stad: att val skall, der så äskas, förrättas med slutna sedlar (§ 22), och
 för kyrkostämma: äskas omröstning, verkställes den öppet efter upprop (§ 15).

Genom denna sist anförda föreskrift är den sjelfbestänningsrätt, som i detta hänseende eljest är medgifven åt den med kyrkostämman i andra hänseende likställda kommunalstämman och allmänna rådstugan kyrkostämman betagen. De å kyrkostämma röstberättigades önskan att i särskilda fall få använda det slutna omröstningssättet vid val af kyrkostämmans förtroendemän må nu i sig sjelf och i och för en riktigt uppfattad omvårdnad om kyrkans eller skolans angelägenheter vara aldrig så berättigad, så mötes dock denna önskan af den Kongl. förordningens oförtydbara föreskrift derom, att omröstningen skall vara öppen, hvaraf följer, att ett annat tillvägagående blir olagligt.

Detta band på kyrkostämmans sjelfbestänningsrätt låter sig svåriligen förklaras af kyrkostämmans sammansättning, enär de personer, som

i kommunalstämman eller vid allmänna rådstugan äro röstberättigade, jemväl vid kyrkostämman hafva rösträtt, och om nu dessa personer i sin kommuns angelägenheter kunna anses så kvalificerade, att de ega sjelfva afgöra om det ena eller andra omröstningssättet bör tillämpas, så torde en liknande sjelfbestämningssätt, då det gäller församlingens angelägenheter, lika väl kunna åt dem anföras.

Det för kyrkostämman såsom ovilkorligt föreskrifna öppna omröstningssättet synes icke heller vara betingadt af några i kyrkostämmans särskilda beskaffenhet i öfrigt grundade omständigheter, som särskildt påkalla en sådan inskränkning i de röstegandes sjelfbestämningssätt. Likasom valen vid kommunalstämma eller allmän rådstuga inom en kommun gälla vissa förtroendeuppdrag i kommunens gemensamma hushållsangelägenheter, så gälla kyrkostämmans val kyrkans och folkskolans icke mindre viktiga och grannliga angelägenheter, och om det i förra fallet af grannlagenshänsyn eller andra berättigade skäl understundom kan anses lämpligt att anlita det slutna omröstningssättet vid förekommande val, så lär man näppeligen kunna bestrida ett sådant valsätts användbarhet och lämplighet i liknande fall beträffande församlingens förtroendeuppdrag.

Då församlingsmedlemmarnes rätt att efter sig företeende omständigheter sjelfva få bestämma, om de böra vid förekommande val använda det ena eller andra omröstningssättet, synes vara en följd af de grundsatser, som beträffande menigheternas sjelfstyrelse i öfrigt gjort sig gällande i vårt land, och då, enligt mitt förmenande, giltig anledning icke finnes för det antagandet, att tiden ännu icke skulle vara inne för en följdriktig tillämpning i detta hänseende af dessa grundsatser, så vågar jag härmed värdsamligen hemställa, att Riksdagen för sin del ville besluta följande förändrade lydelse af § 16 Kongl. förordningen den 21 Mars 1862 om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd:

»Val skall, der så äskas, förrättas med slutna sedlar.
Mellan lika röstetal skilje lotten.»

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 19 Januari 1880.

Aug. Bokström,
Riksdagsman för Visby stad.